

БАЛАЛАР СТОМАТОЛОГИЯСЫ, СТОМАТОЛОГИЯЛЫҚ АУРУЛАРДЫҢ АЛДЫН
АЛУ, ОРТОДОНТИЯ КАФЕДРАСЫ

Тәқырыбы: Балалар жасындағы пульпим.

Орындаған: Жумаханов С.М.
Факультет: Стоматология
Курс: IV
Топ: СТ – 08 – 003 – 3
Тексерген: Рысбаева Ж.И.

Жоспар:

Kіріспе:

Балалардағы ұлпа құрылышының ерекшелігі

Негізгі бөлім:

- ❖ Пульпиттің даму себептері
- ❖ Пульпиттің жіктелуі (Т.Ф.Виноградова бойынша)
- ❖ Сүт тістердегі және тұрақты тістердегі пульпиттің клиникалық ерекшелігі
- ❖ Пульпитті консервативті емдеу (биологиялық әдіс).

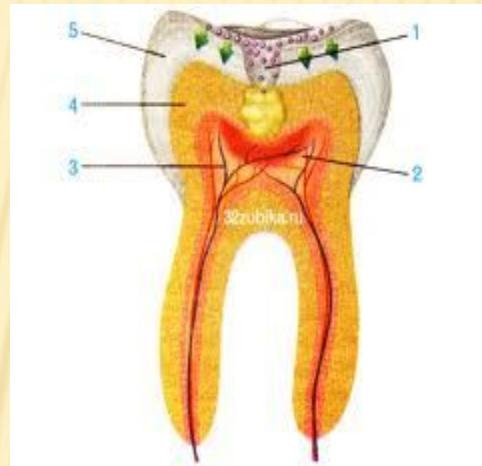
Корытынды.

Пульпіт - ұлпаның (пульпа) қабынуы.

Түбірі қалыптаспаған сүт тістердің, тұрақты тістердің кіреуекесі және денгинің жұқа, түбір каналы кең әрі қысқа, түбір ұшы үлкен. Ұлпа бұл тістерде борпылдақ тіннен үлкен көлемді жасуша эпителінен тұрады, коллаген талишықтары жұқа. Ұлпа тамыр мен нервке бай. Түбірлі пульпанаң сауытты пульпадан ерекшелігі талишықты құрылымды және периодонтпен тығыз орналасқан. Ұлпанаң қызметі - температурала сезімталдық, ауру сезімі, қорғаныс және трофиқалық.

Пульпитетің даму себептері:

❖ Микробтар:
Стрептококк,
стафилококк,
лактобацилла
олардың улары.

❖ Жарақаттан
сауыттың бір
бөлігінің сынуы, тіс
сынуы, абайсыздан
тіс қуысын ашу,
температура,
химиялық заттар
әсері.

Пульпитетің жіктелуі (Т.Ф.Виноградова бойынша):

▪ Сүт тістердегі жедел пульпит:

- Жедел сарысұлы пульпит
- Жедел ірінді пульпит
- Жедел пульпит периодонтпен байланысы немесе аймақты лимфа түйінімен

▪ Тұрақты тістердегі жедел пульпит

- Жедел сарысұлы бөлшекті пульпит
- Жедел сарысұлы жалпы пульпит
- Жедел ірінді бөлшекті пульпит
- Жедел жалпы ірінді пульпит

▪ Сүт тістердің және тұрақты тістердің созылмалы пульпиті:

- Жай созылмалы пульпит
- Созылмалы пролиферативті пульпит
- Созылмалы пролиферативті гипертрофиялы пульпит
- Созылмалы гангренозды пульпит

▪ Созылмалы асқынған пульпит

Жедел пульпиттің клиникалық ерекшелігі:

- ✓ Жедел пульпит дені сау балаларда және тіс жегінің копенсирулген түрінде кездеседі.
Негізгі симптомы ауру сезімі (тұнде немесе ұйықтар алдында) бала қай тісі ауырып жатқанын көрсете алмайды.
- ✓ Тұбірі қалыптаспаған тұрақты тістерде ауру сезімі үшкіл нервтің бойымен өте жылдам жүреді, өсу аймағында қабыну процесі пульпиттің сарысулы қабынуындай.
- ✓ Тұбірі қалыптасқан тұрақты тістерде жедел бөлшекті пульпитте ауру сезімі қатты ол жағдайда бала ауыратын тісін нақты көрсетеді. Ауру сезімі ұзак емес тіс жегі қуысында дентин жұмсақ бірақ тіс қуысымен байланысты емес, зондатағанда ауру сезімі бір нүктеде.

Тұбірі қалыптаспаған сүт тістердегі және тұрақты тістердегі созылмалы пульпитеттің клиникалық ерекшелігі:

Созылмалы пульпит соматикалық ауруы бар, жиі ауыратын тіс жегінің декомпенсиленген формасындағы балаларда кездеседі.

Созылмалы жай пульпит

Профилактикалық тексеруде байқалады. Тіс жегі күйсі үлкен емес апроксимальды бетінде дентин жұмсаған экскаватормен оңай алынады.

Бұзылған жағы тістің тіс қағымен көрінеді.

Созылмалы гангренозды пульпит
Бала тістен жағымсыз иіс шығатынына, ауру сезімі ыстықтан. Тіс түсі өзгерген, ұлпа сұр лайлы түсті өткір иісти.

Созылмалы гипертрофиялы пульпит

Тұрақты тістерде жиі кездеседі. Тістің ашық күйсінда.

Консервативті емдеу (биологиялық әдіс).

Бұл емдеу әдісі жалпы жедел сарысулы және бөлшекті пульпитте, абайсызда пульпа мүйізін ашқанда, жаракатта қолданылады. Биологиялық әдіс субкомпенсирленген және декомпенсирленген тіс жегі формасында тиімсіз. Бірінші, екінші деңсаулық тобындағы балаларда жүргізіледі.

Алғаш келгендегі пульпитті биологиялық емдеу әдісінің алгоритмі:

- ✓ Ауыз қуысын антисептикпен өндеу.
- ✓ Стерильді бормен тіс жегі қуысын ашу, кеңейту.
- ✓ Өліеттенген тінді алу.
- ✓ Тісжегі қуысын дайындау.
- ✓ Қуысты жылы антисептикалық ерітіндімен өндеу.
- ✓ Тіс жегі қуысын кептіру.
- ✓ Емдік төсем салу.
- ✓ Уақытша пломба қояды.

Екініші келгенде:

- ✓ Уақытша пломбаны алу.
- ✓ Қуысты жылы антисептикпен өндеу.
- ✓ Емдік сықпа қою.
- ✓ Коршалған төсеме қою.
- ✓ Тұракты пломба қою.

Емдеуге дейін

Биологиялық емдеу әдісі

Емдеуден кейін

Тіс жегі қуысын ашу, кенейту тіскегі сияқты. Негізгі көніл бөлетін жағдай қуысты дәрі-дәрмекпен өндеу.

Қолданылатын: тітіркендірмейтін антисептик 0,1% этакридин лактатты ерітіндісі, 0,05% фурацилин протеолитикалық фермент пен 0,05% хлоргексидин ерітіндісі, қуысты құрғау жылды ауамен немесе мақта шариктерімен.

Nегізігі емдеу кезеңдері:

Қуыс түбіне емдік сықпа қою. Сықпа қабынуға қарсы болу керек тіндердің регенерациясын күшету керек. Төсеме ретінде негізі кальций гидроокси:кальцин, кальмацин, кальрадент, кальцидонт қолданлылады. Бұл қабынуға қарсы сілтілі реакциясының арқасында. Емдік төсеме қойған қуысты уақытша пломбамен жабады.

Толық тұрақты пломбаны 5-7 күннен кейін қояды, егер балада шағым болмаса.

Пайдаланылған әдебиеттер:

- Т.Ф.Виноградова “Стоматология детского возраста” Москва, 1987г.
- Т.К.Супиев “Лекции по стоматологии детского возраста” Алматы, 2006г.
- www.google.ru
- www.medicine.ru
- www.stom.ru